

Ч
А
С
Т
И
Н
А

x
x
x
x
x

П
Е
Р
Ш
А

СОНЦЕ – ТВІЙ ВОРОГ

У кінці 1970-х, коли мені було п'ятнадцять, я витратив свої банківські заощадження до останнього пенні, щоб, перетнувши континент «Боїнгом-747», дістатися до міста Брендон у провінції Манітоба, розташованого посеред канадських прерій, оскільки прагнув побачити повне сонячне затемнення. Певно, в тому юному віці я мав досить дивний вигляд — худий, мов олівець, практично альбінос, тихо-мирно знімає собі номер у motelі «ТревелЛодж», щоб переночувати на самоті, радіє, переглядаючи канали кабельного телебачення, що трохи «сніжать», та попиваючи воду зі склянок, які мили й знову загортали в папір стільки разів, що вони здавалися відшліфованими наждачкою. Проте ніч швидко минула, і настав ранок дня сонячного затемнення; я відмовився від послуг туристичних автобусів і дістався околиці міста громадським транспортом. Там, подолавши чималий шмат брудного об'їзного шляху, я опинився посеред поля якоїсь ферми — засадженого злаками, що сягали мені до грудей, були зеленими, мов кукурудза, і шелестіли, залишаючи на моїй шкірі сліди, схожі на пропалені в папері дірки, поки я крізь них пробирався. І в тому полі з настанням очікуваної години, хвилини й секунди, коли запала темрява, я влігся на землю, оточений високими,

наповненими м'якоттю злаковими стеблами та млявим дзижчанням комах, і затамував подих, відчувши те, чого й досі не можу цілком позбутися, — темряву, неминучість та захват — відчуття, яке, мабуть, із найдавніших часів охоплювало молодих людей, коли ті вивертали шиї, витріщалися вгору й бачили, як згасає їхнє небо.

× × × × ×

Через півтора десятиріччя мене охоплюють такі самі амбівалентні почуття — я сиджу на веранді винайнятого бунгало в Палм-Спрінгз у Каліфорнії, пестячи двох своїх собак, вдихаючи нічний цинамоновий сморід цвіту ротиків та їдкий запах хлору, що напливає з відкритого басейну, і чекаю на світанок.

Я дивлюся на схід, на розлом Сан-Андреас, що розлігся посеред долини, мов шматок пересмаженого м'яса. Невдовзі над розломом вибухне сонце й увірветься в мій день, мов танцівниці на сцену у Вегасі. Мої собаки також спостерігають. Вони знають, що трапиться щось важливе. Кажу вам, ці собаки — дуже розумні, але іноді завдають мені клопоту. Наприклад, зараз я обдираю з їхніх морд блідо-жовтий бруд, що нагадує домашній сир, навіть радше сир на розігрітій у мікрохвильовці піці, і мені страшенно неприємно, оскільки я підозрюю, що мої собаки (хоча бадьорі чорні очі цих дворяночок запевняють мене в протилежному) знову рилися в смітниках за центром косметичної хірургії, і ризикну припустити — їхні морди прикрашає жир япі*, який викинули після

---

* Япі (англ. Yuppies; абр. від Young Urban Professional Person — молодий міський професіонал) — високоосвічені забезпечені молоді

ліпосакції. Як їм вдалося залізти до червоних пластикових пакетів для утилізації плоті із захистом від койотів, як того вимагає закон Каліфорнії, — поза межею мого розуміння. Думаю, лікарі просто недбалі або ліниві. Або і те, й інше.

Такий світ.

Кажу вам.

Зсередини мого маленького бунгало долинає брязкання дверцят кухонної шафи. Мабуть, мій друг Дег несе моїй подрузі Клер якийсь крохмало- або цукровмісний смаколик. Хоча, ймовірно, адже я добре їх знаю, — трохи джину з тоніком. Такі вже в них звички.

Дег — з Торонто, з Канади (у нього подвійне громадянство). Клер — із Лос-Анджелеса, штат Каліфорнія. Я, до речі, — з Портленда, штат Орегон, проте сьогодні в принципі байдуже, звідки ти («Оскільки в торговельних центрах скрізь однакові крамниці», — як стверджує мій молодший брат Тайлер). Ми всі троє належимо до авіазлидарів — величезної всесвітньої групи людей, групи, до якої я, як вже згадувалося, доєднався у віці п'ятнадцяти років, коли полетів до Манітоби.

Так чи інакше, оскільки сьогоднішній вечір виявився не надто приємним як для Дега, так і для Клер, вони вдерлися в мій власний простір, щоб поглинати коктейлі та трохи розслабитися. Їм це необхідно. На це в кожного свої причини.

Дег, наприклад, о 2-й ночі закінчив свою зміну в барі «У Ларрі», де ми з ним працюємо барменами. Коли ми вдвох поверталися додому, він раптом урвав розмову

люди, здебільшого зосереджені на власній кар'єрі. Назва почала широко використовуватися в американських ЗМІ у 1980-х. Тут і далі прим. пер.

**КОРИСТУЙТЕСЯ
ЛІТАКАМИ, ДОКИ
ЩЕ МОЖЕТЕ**

МАК-РОБОТА:

Низькооплачувана,
непрестижна,
недостойна,
безперспективна
робота з мінімумом
преваг у сфері
обслуговування.
Люди, які ще не працювали на такій посаді, часто вважають це непоганим початком для своєї кар'єри.

і, перебігши через дорогу, подряпав камінцем капот та лобове скло «Катласс Супрім». У нього такий напад вандалізму трапляється не вперше. Автомобіль був кольору вершкового масла, а на бампері мав наклейку «МИ ВИТРАЧАЄМО СПАДОК НАШИХ ДІТЕЙ» — вочевидь, саме цей напис і розлютив Дега, знудженого й роздратованого після восьми годин гарування на Мак-роботі («Низькооплачуваній, непрестижній, з мінімумом переваг, без перспектив у майбутньому»).

Хотів би я зрозуміти ці деструктивні пориви Дега; загалом же він доволі добросердий чувак — настільки, що якось тиждень не мився, бо над його ванною сплів павутиння павук.

«Не знаю, Енді, — каже він, брязкаючи скляними дверима (песики — одразу за ним); Дег нагадує розчарованого у вірі колишнього члена мормонського дуету, що розносить релігійні листівки: біла сорочка, перехняблена краватка, піт під пахвами, схожими на змашені маслом шарніри, 48-годинна щетина, сірі слакси („не штани — слакси“); немов лось під час гону, він одразу ж запихає голову в контейнер для овочів мого „Фриджидейра“, звідки дістає зів'яле листя ромен-салату та запітнілу пляшку дешевої горілки, — чи мені більше хочеться покарати якогось старпера за те, що він розтринькує мій світ, а чи я просто роздратований тим, що

світ став таким велетенським — набагато більшим, ніж ми можемо описати, і тому нам зостаються лише ці короткі радіосигнали, шматки та уривки думок на бамперах». Він робить ковток із пляшки: «У всякому разі, я відчуваю образу».

То, певно, була вже третя ранку. Дег перебував під кайфом від свого вандалістського вчинку, тож ми сиділи собі вдвох на диванах у моїй вітальні, спостерігаючи за вогнем, що палав у каміні, коли невдовзі до будинку (без стуку) влетіла Клер — її норково-чорне каре було розпатлане, але, незважаючи на низький зріст, вона мала імпазантний вигляд, якого набула, працюючи за прилавком «Шанель» у місцевому торговельному центрі «Ай. Магнін».

— Не побачення, а суцільне пекло, — виголосила вона, змусивши нас із Дегом обмінятися багатозначними поглядами.

Клер схопила на кухні склянку якогось загадкового напою, а тоді гепнулася на невеличкий диван, не переймаючись тим, що на її чорну вовняну сукню насувається катастрофа у вигляді численних собачих шерстинок.

— Слухай, Клер. Якщо тобі так важко розповісти про своє побачення, може розіграєш його перед нами за допомогою ляльок, як у театрі?

— *Смі-ішно*, Дег. *Смі-ішно*. Боже! *Ще один* впарювач іпотеки і *ще одна* неймовірна вечерея з пророслих зерен та мінеральної води «Евіан». І, *звісно ж*, на додачу він виявився сервайвалістом. Увесь вечір розводився про те, як переїде до Монтани, і про хімікати, які збирається запхати до свого бензобаку, щоб його не роз'їло. Я більше так не можу. Мені скоро тридцять. А почуваюся я персонажем кольорового мультфільму.

Вона оглянула мою зручно (але в жодному разі не шикарно) обставлену кімнату — простір, який загалом рятували від нудьги лише недорогі низькосортні килимки індіанського племені навахо. Після цього її обличчя розгладилося.

— Але трапалося ще гірше. На 111-му шосе в Катедрал-Сіті є крамничка, де продають опудала курей. Ми саме проїздили повз, і я ледь не знепритомніла — так мені закортіло цю курку; вони були такі милі, але Ден (ось як його звали) сказав: «Слухай, Клер, *не потрібна* тобі ця курка». На що я йому кажу: «Так не в цьому ж справа, Дене. Справа в тому, що я *хочу* цю курку». А він взявся читати мені неймовірно нудну лекцію про те, що єдина причина, чому я хочу опудало курки, — в тому, що воно має гарний вигляд у вітрині, а щойно я його отримаю, одразу ж почну вигадувати способи його здихатися. Досить правдоподібно. І тоді я спробувала пояснити йому, що курячі опудала — це те, заради чого варто жити й будувати нові стосунки, але не впоралася з поясненнями — до того ж аналогія була не бездоганною — і запала така жажлива, сповнена образи на всю людську расу мовчанка, яку можуть дозволити собі лише педанти, переконані, що спілкуються з недоумками. Мені хотілося його задушити.

— Опудало курки? — перепитав Дег.

— Так, курки.

— Що ж.

— Так.

— Кво-кво.

Наші розмови стали безглуздими й водночас похмурими, тож через кілька годин я пішов на веранду, де й сиджу зараз, обдираючи ймовірний жир япі з морд своїх собак та спостерігаючи за першими рожевими

променями світанку над долиною Коачелла, в якій розташований Палм-Спрінгз. Удаліні на пагорбі видніється схожий на кінське сідло будинок комедіанта Боба Гоупа, він розтікається скелями, мов годинник Далі. Я спокійний, адже друзі поряд.

— Погода для поліпів, — виголошує Дег. Він всідається поруч зі мною, змахуючи з розхитаного дерев'яного ганку шавлієвий пилок.

— Це занадто огидно, Дегу, — каже Клер, сідаючи з іншого боку, і накидає мені на плечі ковдру (я сиджу в самих трусах).

— Зовсім не огидно. Насправді тобі варто якось опівдні прогулятися тротуаром біля ресторанів з патіо в Ранчо-Міраж. Народ засипає землю поліпами, мов лупою, а коли ти на них наступаєш, здається, що ходиш по ліжку, вкритому рисовими пластівцями.

Я кажу «Ш-ш-ш-ш...» — і ми всі п'ятеро (не забувайте про собак) дивимося на схід. Я здригаюся і ретельніше кутаюся в ковдру, бо, як виявилось, мені холодніше, ніж я думав. От цікаво — здається, усе тепер — суцільне пекло: побачення, робота, вечірки, погода... Чи, може, ми вже не віримо, що це місце існує? Або ж нам усім пообіцяли рай на землі, а те, що ми натомість отримали — безнадійно програє в порівнянні.

АВІАЗЛИДАРИ:

Група людей, які хронічно подорожують, що негативно впливає на їхнє стабільне працевлаштування та облаштування постійного житла. Схильні до заздалегідь приречених та надзвичайно дорогих телефонних стосунків із людьми на ім'я Серж або Ліана. На вечірках зазвичай обговорюють програми лояльності для постійних клієнтів авіаліній.

ЛЮБОВ ДО М'ЯСА СТОІТЬ НА ЗАВАДІ БУДЬ-ЯКИМ РЕАЛЬНИМ ЗМІНАМ

**ІСТОРИЧНЕ
НЕДОДОЗУВАННЯ:**

Жити в час, коли здається, що довкола нічого не відбувається. Основні симптоми включають залежність від газет, журналів і новин на ТБ.

**ІСТОРИЧНЕ
ПЕРЕДОЗУВАННЯ:**

Жити в час, коли здається, що довкола відбувається занадто багато подій. Основні симптоми включають залежність від газет, журналів і новин на ТБ.

Може, когось таки намахали. Я замислююся.

Знаєте, Дег і Клер багато усміхаються, як і більшість моїх знайомих. Але я завжди задумувався, чи немає в їхніх усмішках чогось механічного або злого, адже те, як вони викривляють губи, видається якщо й не вдаваним, то принаймні чимось схожим на *захисну реакцію*. Поки я сиджу поруч із ними, в мене мимохіть виникає думка. Думка про те, що їхні щоденні усмішки — такі самі, як усмішки людей, яких не зі зла, та все-таки оббирають на очах у всіх вуличні нью-йоркські шулери, і які з огляду на соціальні норми поведінки не здатні виказати свій гнів, бо не хочуть виглядати посміховиськом. Думка такає.

Перший зблиск сонця з'являється над лавандовою горою Джошуа, але собі ж на шкоду ми троє — занадто круті; ми не можемо дозволити, щоб ця подія просто відбувалася. Дег вітає спалах сонця, підносячи нам запитання, мов похмуру ранкову серенаду: «Про що ви думаєте, коли дивитися на сонце? Швидко. Кажіть, довго не зволікаючи, щоб не втратити першу відповідь, яка спала вам на думку. Будьте чесними. Будьте потворними. Клер, ти перша».

Клер підхоплює хвилю: «Що ж, Дегу. У мене перед очима виникає російський фермер, він їде на тракторі пшеничним

полем, але сонце погано впливає на нього — він блякне, мов чорно-біле фото в старому журналі *Life*. І трапляється ще одна дивна річ: замість світла сонце починає випромінювати запах старих номерів *Life*, і цей запах знищує врожай. Стебла пшениці всихають просто під час нашої розмови. Фермер безсило спирається на кермо свого трактора й плаче. Його пшениця вмирає від отруєння історією».

— Добре, Клер. Дуже вигадливо. Енді? Ти готовий?

— Дай мені секунду.

— Гаразд, тоді — моя черга. Коли я думаю про сонце, мені уявляється австралійська пляжна красуня, їй — вісімнадцять, можливо, це відбувається десь на Бонді-Біч, і вона виявляє у себе на гомілці перші ознаки кератозу. Її мозок розривається від внутрішнього голосіння, і вона вже уявляє, як крастиме у матері валіум. А тепер, Енді, скажи *мені*, про що думаєш *ти*, коли бачиш сонце?

Я відмовляюся брати участь у цьому жахітті. Не хочу, щоб у моїх видіннях були люди.

— Я думаю про одне місце в Антарктиці, що зветься озеро Ванда, де вже понад два мільйони років не було дощу.

— Непогано. Це все?

— Так. Усе.

Пауза. А ось те, про що я *не кажу*: це сонце також змушує мене думати про королівські мандарини, дурнуватих метеликів та лінивих коропів. І екстатичні краплі гранатової крові, що просочується крізь тріщинки у шкірці плодів, які гниють на гілках сусідського дерева, — краплі, що звисають, мов рубіни, з коричневої шкіряної ємності, з якої походять, натякаючи на нестримну яєчникову плодючість усередині.

Клер також втомилася ховатися за панциром крутості. Вона порушує тишу, кажучи, що проживати життя як послідовність відокремлених кльових моментів — нездорова річ.

— Або наші життя стануть повноцінними історіями, або ж у нас не буде іншого способу їх прожити.

Я погоджуюся. Деґ погоджується. Ми знаємо, що саме для цього ми полишили наші колишні життя позаду і перебралися в пустелю — щоб розказувати історії і робити наші життя гідними того, аби про них розповісти.